

Welkom bij de Conferentie Thuis in de Samenleving – Wonen, Zorg en Welzijn Ouderen

10 maart 2022

Hans Adriani
Wethouder gemeente Nieuwegein,
voorzitter landelijke Taskforce
Wonen en Zorg

Betsy de Keizer
Lid ouderendelegatie
*‘Samen kunnen we geschiedenis
schrijven voor 2040’*

Wonen en zorg; een uitdaging voor iedereen

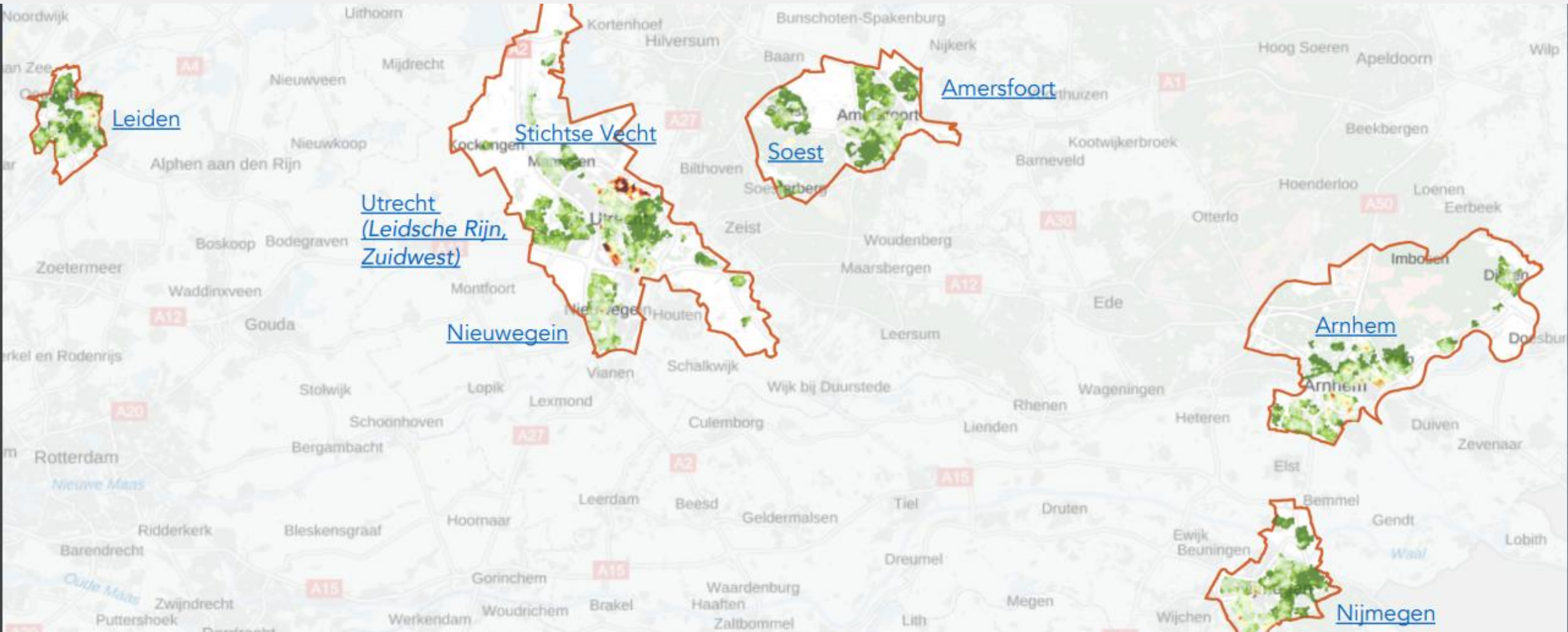
Presentatie Taskforce 10 maart 2022

Dirk Jan van der Zeep Bestuursvoorzitter en ambassadeur Taskforce

Inhoudsopgave

1. Waar staat Portaal voor?
2. Hoe groot is de landelijke uitdaging?
3. Hoe groot is de uitdaging voor Portaal?
4. Wat speelt er nog meer?
5. Wat dragen we bij?
6. Wat hebben we nodig?
7. Wat is mijn droom?

1. Waar staat Portaal voor : in 12 gemeenten actief

1. Waar staat Portaal voor: Missie

Onze missie: bijdragen aan goed samenleven

In een tijd als deze, waarin we te maken hebben met een wooncrisis en achteruitgang in de wijken, is het van belang dat iedereen zoveel mogelijk bijdraagt aan goed samenleven. Waar mensen kunnen leven in inclusieve steden waar iedereen er toe doet en een dak boven het hoofd heeft. Waar het prettig wonen is, in comfortabele, goed geïsoleerde en betaalbare woningen. Woningen die passen bij hun levensfase. Waar mensen zich, als zij dit willen, kunnen inzetten voor hun buurt en voor elkaar, en zelf kiezen hoe ze dat doen.

Portaal wil bijdragen aan goed samenleven en doet dat dan ook. Meer dan ooit. Dat is onze missie; daar staan we voor. Samen werken we aan leefbare en gemengde buurten waar oude en nieuwe bewoners zich thuis voelen, waar mensen zoveel mogelijk rekening houden met elkaar en naar elkaar omkijken. Waar bewoners, bewonerscommissies, huurdersorganisaties, zorg- en maatschappelijke instellingen, gemeenten en woningcorporaties samen bijdragen aan goed samenleven.

2. Hoe groot is de uitdaging; Landelijke cijfers

- Van 1,4M 75-plussers naar 2,6M in 2040
- In 2070 is 40% van alle volwassenen boven de 60 jaar.
- Het aantal potentiële mantelzorgers per hulpbehoevende persoon halveert (2040)
- Met een zeer grote verscheidenheid aan mensen

2. Hoe groot is de uitdaging? Landelijke ontwikkelingen ouderenhuisvesting

Coalitieakkoord:

- Senioren woningen met gemeenschappelijke ruimte:
 - Versnelling van geclusterde woningen 50.000 realiseren voor 2030.
- Levensloopbestendig:
 - Inzet op meer seniorenwoningen en andere woonvormen. Ouderen moeten gezond ouder worden in een passende omgeving.
- Woonvormen:
 - Aanmoedigen ontmoeting en woonplekken ouderen en jongeren. 'Een tegen Eenzaamheid'.

2 Plannen Ministerie VRO

‘Een thuis voor iedereen’

- Voldoende betaalbare en passende woningen;
- Combineren van wonen, zorg, welzijn en werk

‘Wonen en ouderen’

- Versnellen woningbouw;
- Stimuleren doorstroming

3. Hoe groot is de uitdaging voor Portaal?

- 40% van de huurders van Portaal is 65+. Deze groep wordt groter en gemiddeld ouder. Vrijwel iedereen wil zo lang mogelijk in eigen woning blijven.
- 20% van de vrijkomende woningen wordt toegewezen aan huurder met AOW-gerechtigde leeftijd.
- Bij nieuwbouw neemt dat af doordat Portaal minder woningen specifiek voor senioren labelt.

jaar	%55+ nieuwbouw
2017	27%
2018	29%
2019	34%
2020	13%
2021	17%

4. Wat speelt er nog meer?

- Vereenzaming
- Betalingsproblemen
- Passende woning
- Gebrek aan doorstroming
- Leefbaarheid onder druk
- Verdringing op de woningmarkt
- Duurzaamheidsopgave

5. Wat dragen we bij?

- We bouwen appartementen (van alle nieuwbouw in NL is nu 80% een EGW)
- Ongeveer 20% van de huidige woningvoorraad is levensloopbestendig.
- Nieuwbouw is altijd levensloopbestendig (lage drempels, doorgangsbreedte deuren, rolstoelvriendelijk toilet e.d)
 - Maar is niet altijd naar wens ouderen (huurpijsnivo, niet in wijk/buurt, dichtbij voorzieningen, 2e toilet e.d.,)
- Bij nieuwbouw steeds meer gekeken naar ontmoeten.
- Door renovaties worden woningen ook vaak toegankelijker.
 - Maar renoveren geeft ook overlast.
 - Niet altijd sprake van een gemeenschappelijke ruimte.
- De voorraad levensloopbestendige woningen groeit zo jaarlijks met 500 woningen.
- We investeren veel in leefbaarheid.
- We zetten stappen naar voren.
- Samen met bewoners, huidige en nieuwe.
- Samenwerkingsgericht

5. Locaties Gemengd wonen

5. Wat dragen we bij? Elderburen

ElderBuren is geen zorgcomplex

Iedereen doet mee: een buurt waar mensen iets voor elkaar willen betekenen

In verbinding met de buurt

69 zelfstandige appartementen met twee- en driekamers

1 gemeenschappelijke ontmoetingsruimte

1 kantoorruimte voor Siza

- Voor één- en tweepersoonshuishoudens
- Voorrang voor 55-plussers uit Arnhem Zuid
- Sociale huur, voor permanente bewoning
- Gemeenschappelijke tuin
- Collectieve fietsenstalling
- Parkeerplekken op eigen terrein

5. Wat dragen we bij? De Saffier

De Saffier in Utrecht

Dit project is gevestigd in voormalig verzorgingshuis Tolsteeg. De veranderingen in de zorg leidden tot sluiting van het verzorgingshuis. Samen met Socius (jongerenhuisvester voor tijdelijke verhuur), verhuurt Portaal studio's en kamers.

In totaal:

- 160 woningen voor jongeren
- 150 woningen voor ouderen

- Start verhuur 2015 met looptijd van 10 jaar.

Socius <https://www.sociuswonen.nl/projecten/de-saffier/> en Portaal. Hier wonen jong en oud samen onder een dak

<https://www.youtube.com/watch?v=efxuUCGfa2Q&t=11s>

https://www.youtube.com/watch?v=sAvT_8Tsstw

5. Wat dragen we bij? Doorstroomregelingen

	Huurgewenning	Wooncoach	Verhuizen	Voorrang- regelingen	Verhuiskosten- vergoeding
			Van Groot naar Beter	Nieuwbouw	
				contractvormen	
Amersfoort	X	x	x	x	x
Soest		x		x	
Utrecht	x	x	x	x	
Bunnik	x	x	x	x	
Nieuwegein	x	x	x	x	
Stichtse Vecht	x	x	x	x	
Arnhem		x			x
Nijmegen		x			x
Leiden				x	

6. Wat hebben we nodig? Onze dilemma's

- Stapeling van eisen
- Investerings vaak onrendabel
- Wij zijn geen zorgpartij
- Ook zijn we niet gespecialiseerd in ouderenhuisvesting
- Problematiek wordt steeds groter.

6. Wat hebben we nodig? Oplossingen

- Woonzorgvisie per gemeente; inzicht in aantallen te huishouden ouderen en kwetsbare groepen. Doelgroepbepaling
- Aanbod van betaalbare locaties voor realiseren bouwopgave vanuit Rijk en lokaal. We willen bouwen.
- Versnelling bij gemeenten bij afgeven vergunningen.
- Zorg voor het bouwen van seniorenwoningen in de middenhuur.
- Investeren in gezamenlijke doorstromingsmaatregelen. In budget, capaciteit en voorrangregelingen
- Mogelijkheden in de huisvestingsverordeningen voor voorrangregels voor specifieke doelgroepen.
- Campagnes voor het verleiden van ouderen in koop- en sociale huurwoningen.
- Samenbrengen wonen, welzijn, zorg onder 1 dak met een passende businesscase.
- Subsidieregelingen voor onrendabele investeringen (bijv. Subsidies voor ontmoetingsruimten, communitycoaches, openbare ruimte e.d.)

7. Wat is mijn droom?

- De droom is klein en dichtbij.
- Het is fijn leven en wonen in de wijken en buurten.
- Bewoners kijken naar elkaar om.
- Voor alle bewoners in een wijk is bekend bij wie ze terecht kunnen

Utrecht van bovenaf of....

Toekomstige uitdagingen voor de zorg (?)

Martin den Hartog, voorzitter Raad van Bestuur AxionContinu

Inleiding

- Krachtig verbindende toekomstvisie
- Enkele feiten
- De uitdagingen voor de zorg of.....

Enkele feiten

Axioncontinu

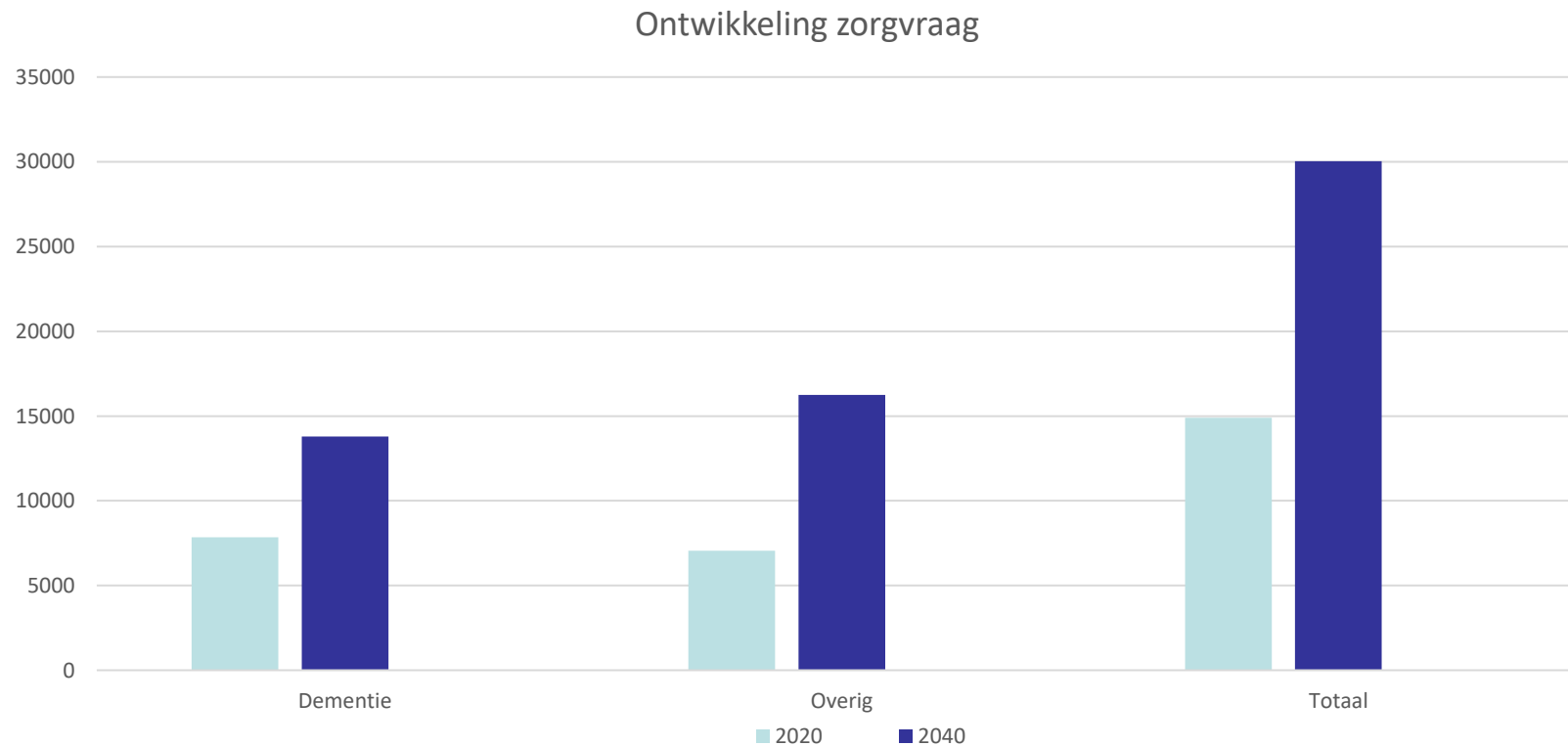
wonen, zorg en revalidatie

Feit 1: Ouderen zijn niet bezig met consequenties van ouder worden en bereiden zich niet voor op ouder worden.

Feit 2: zorgvraag Utrecht

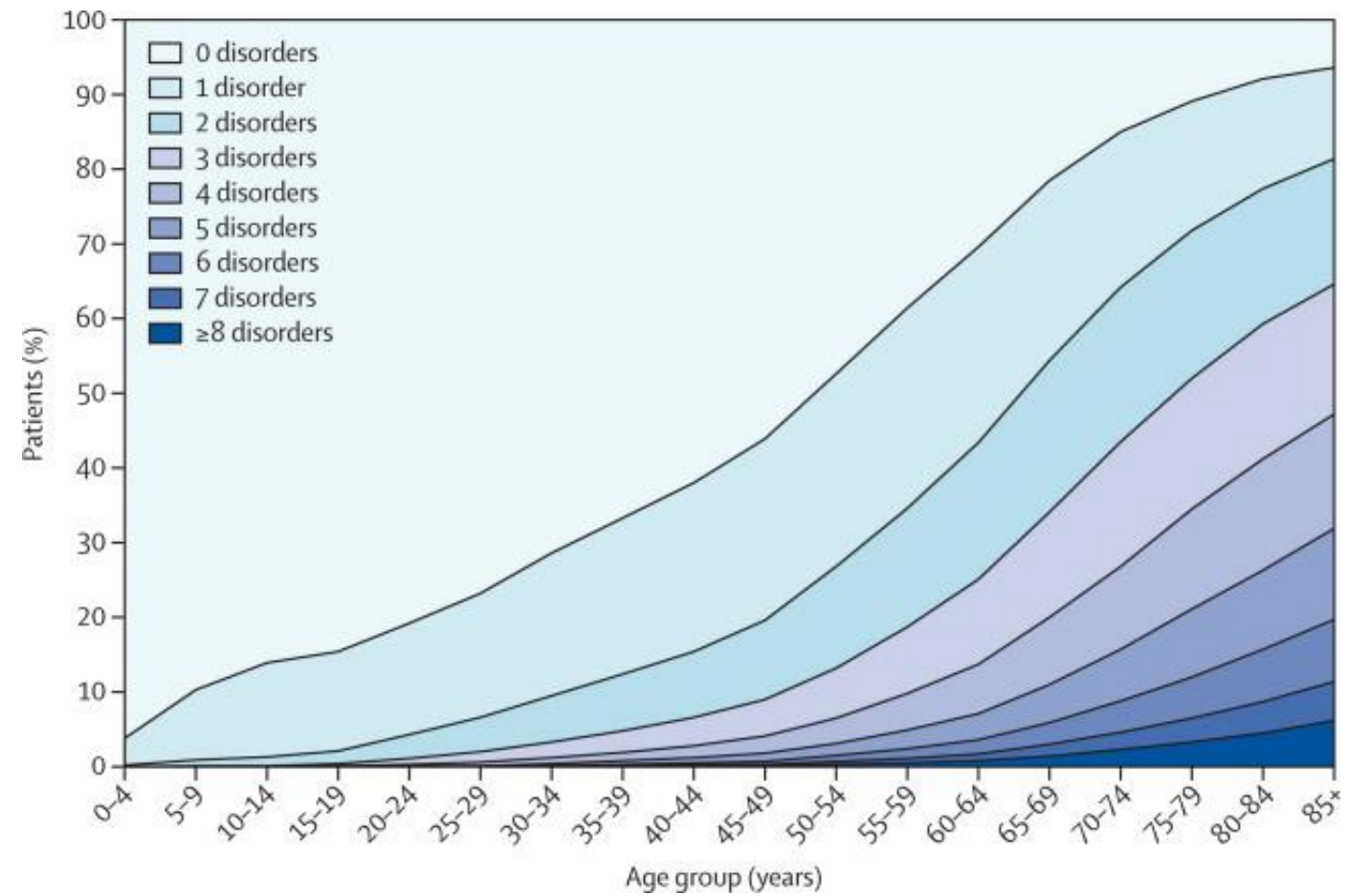

Feit 3: Dementie

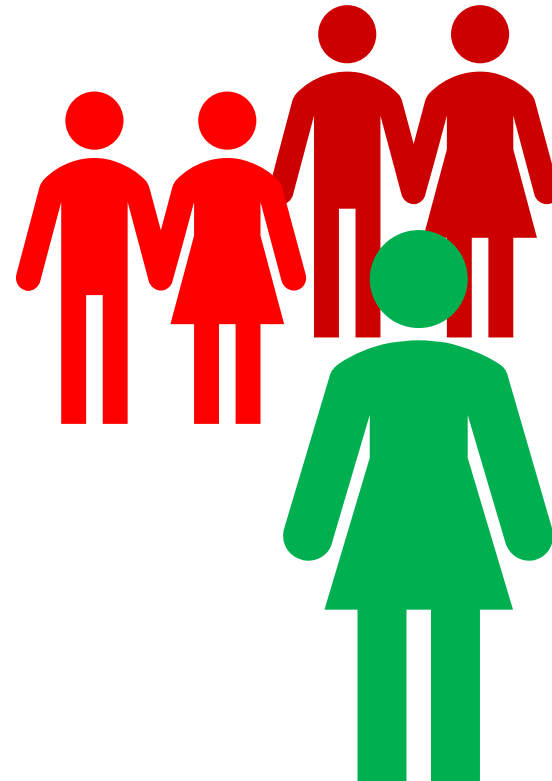
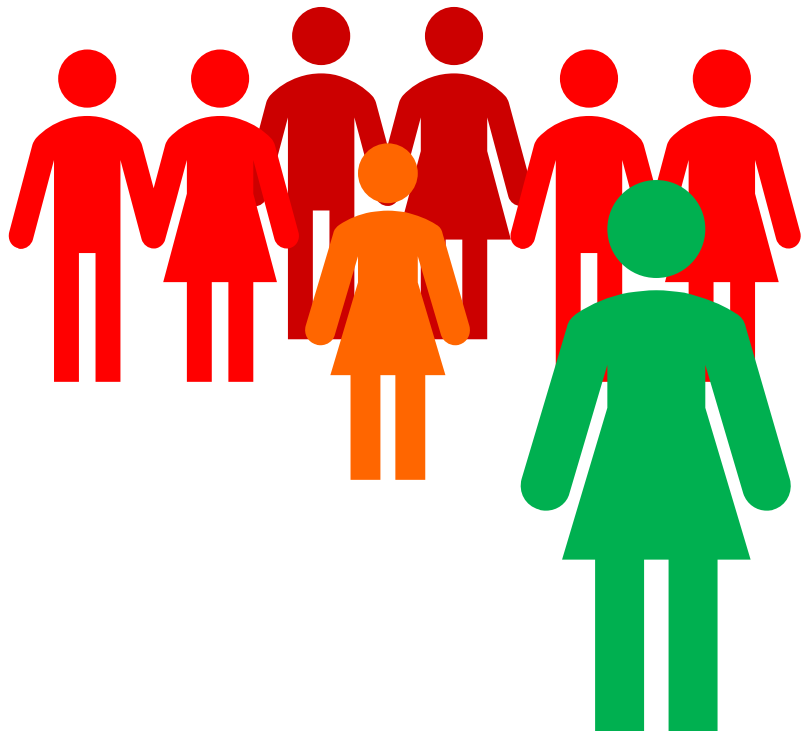
Feit 4: Multimorbiditeit en leeftijd

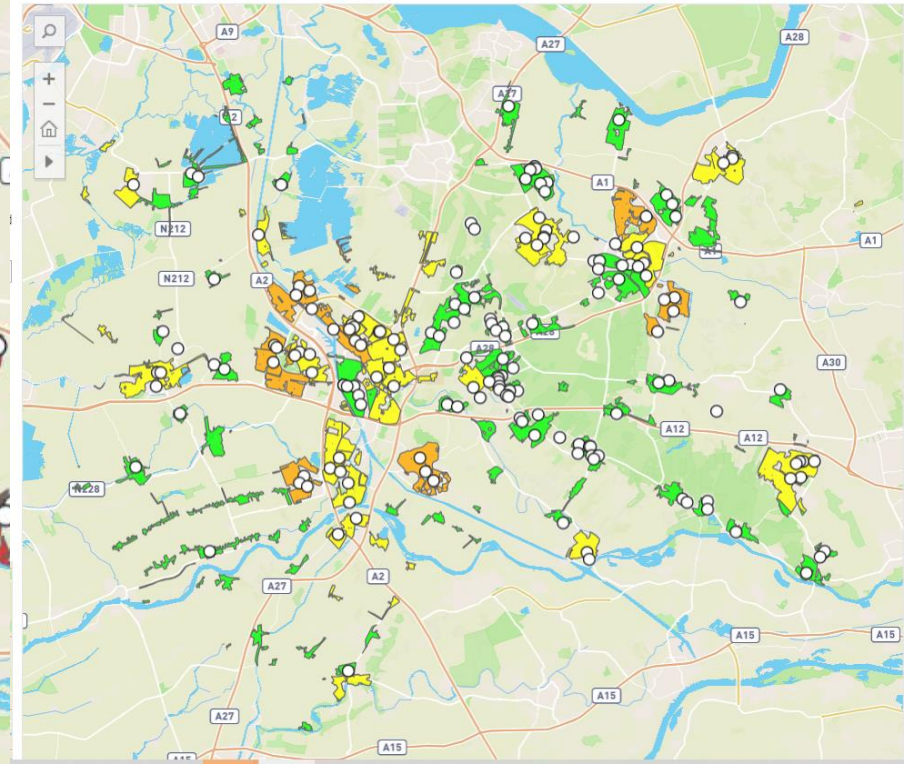
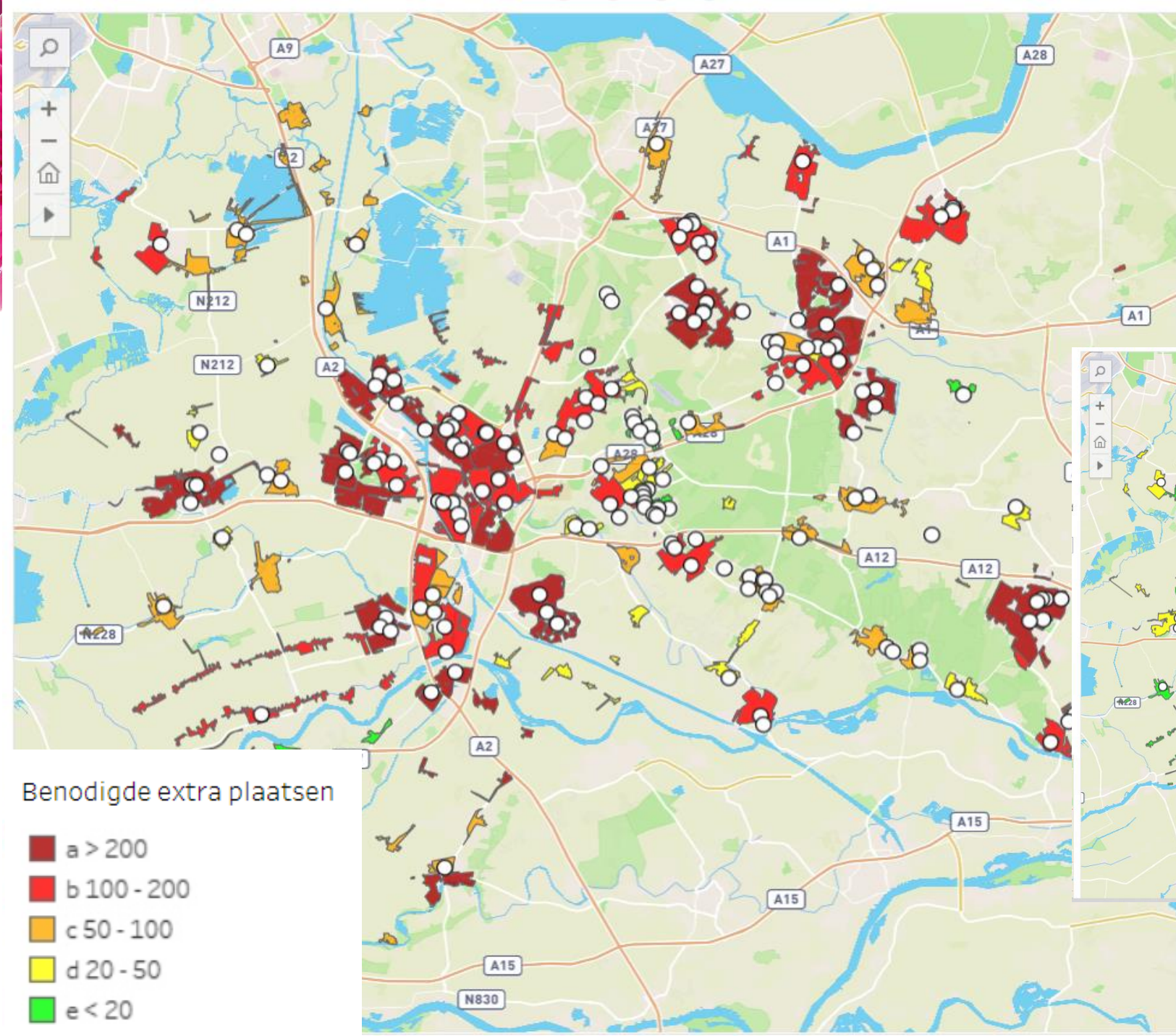
Feit 5: Arbeidsmarktprobleem: 2020 1:7 en 2040 1:4

In 2022 is er in Utrecht een tekort
aan 2200 zorgmedewerkers

Noodzakelijke capaciteit 2040 Utrecht

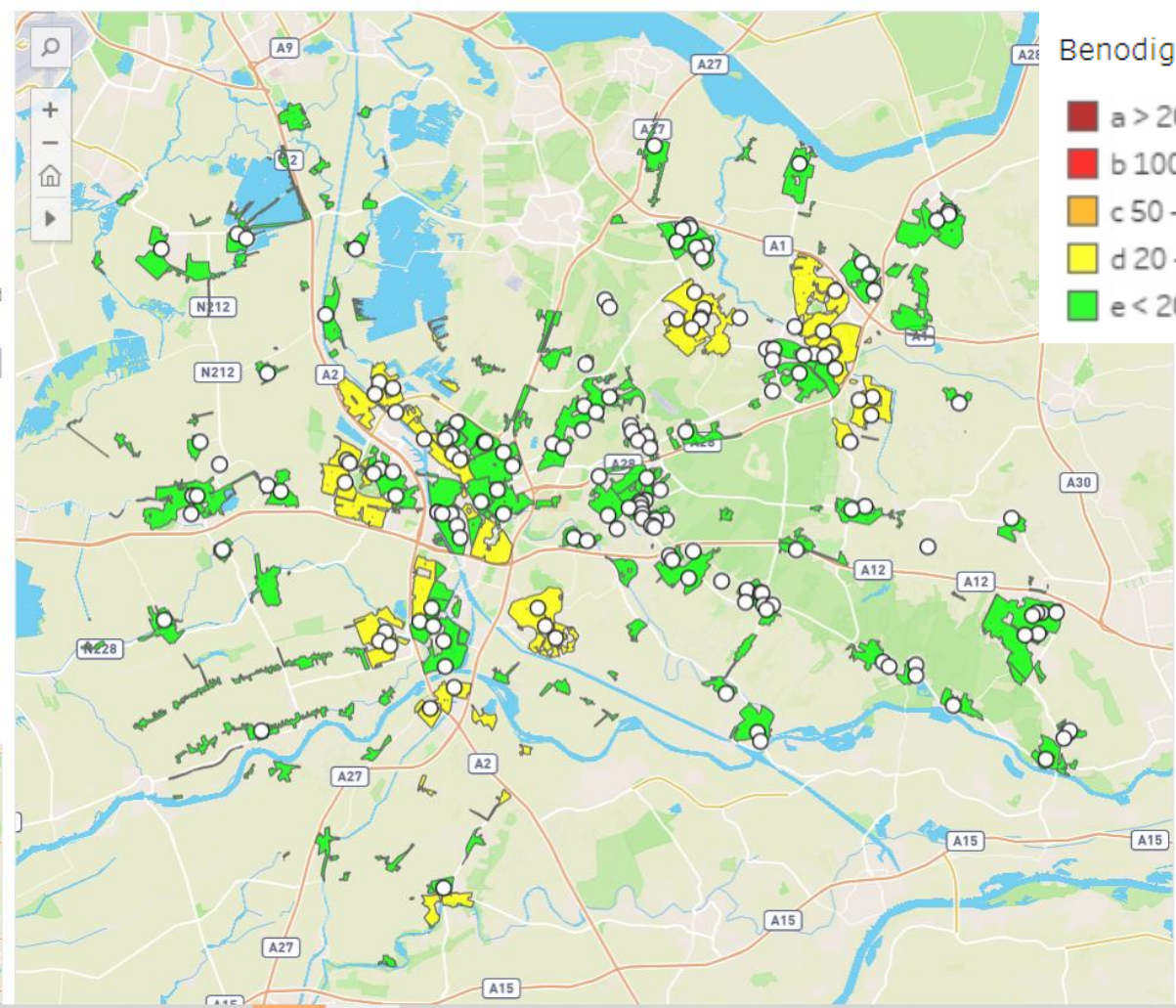
bron <https://www.sinfore.nl/vraag-aanbod>

Axioncontinu
wonen, zorg en revalidatie

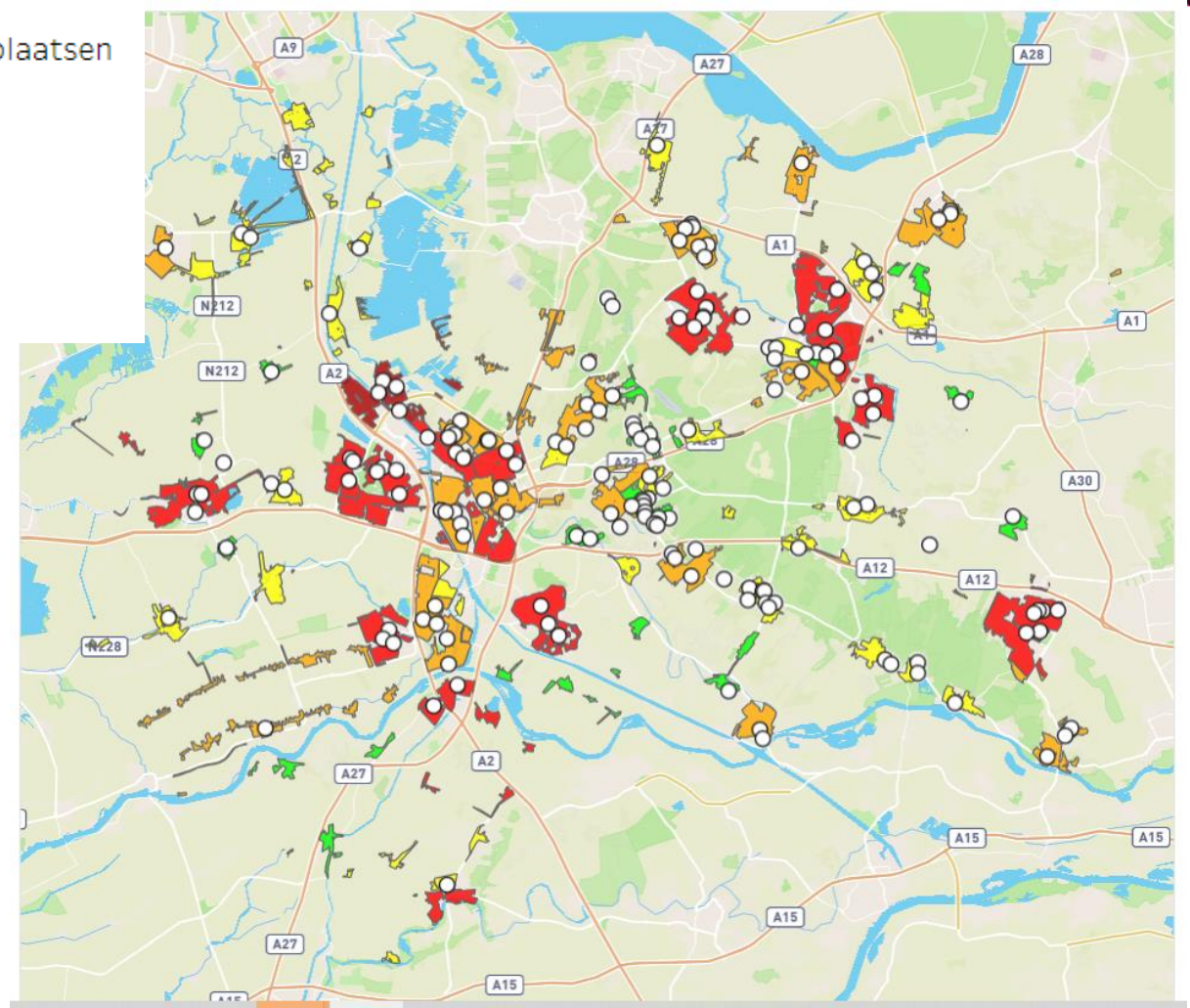

Benodigde capaciteit 2025-2040 Utrecht (mensen met dementie)

Benodigde extra plaatsen

- a > 200
- b 100 - 200
- c 50 - 100
- d 20 - 50
- e < 20

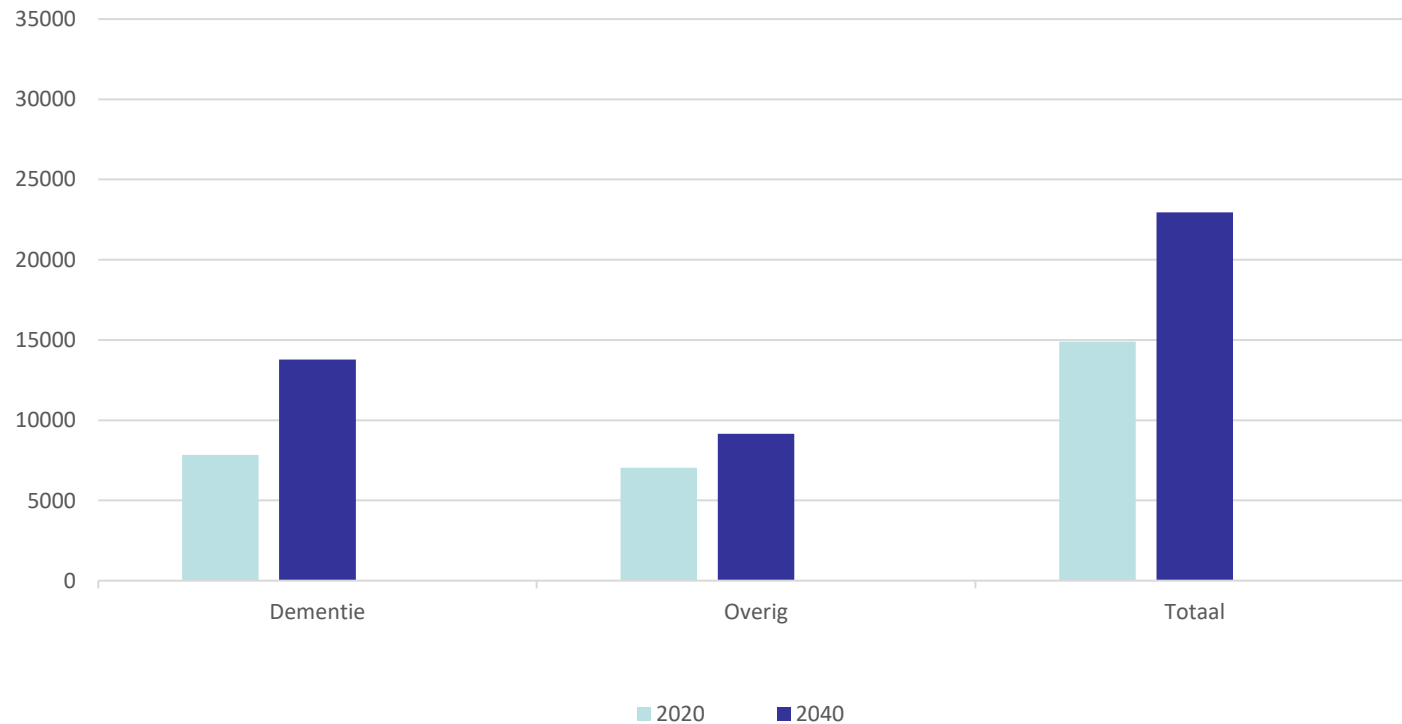

De uitdagingen

Thuis blijven wonen

Hypothetisch: ontwikkeling zorgvraag (ZZP 4 in de wijk)

1. Bewustwording

- Voorbereiden op ouder worden (advance care planning in brede zin); community-driven.
- Verantwoordelijkheid voor leefstijl, gezondheid en sociaal netwerk
- Meer zelf doen, zorg is niet langer vanzelfsprekend (eigen regie en verantwoordelijkheid burger)

2. 'Steunsystemen' in de wijk

Fase 1: Koppelen van lokaal vraag en aanbod.

Fase 2:

- a. Uitbreiden aantallen
- b. Uitbreiden met technologie en preventie

Denk ook aan de mobiele geriatrie teams

3. Concentratie van complexe zorg

- Nodig vanwege beschikbare medewerkers
- Nodig vanwege toenemende complexiteit
- Nodig voor kennis- en expertise-ontwikkeling

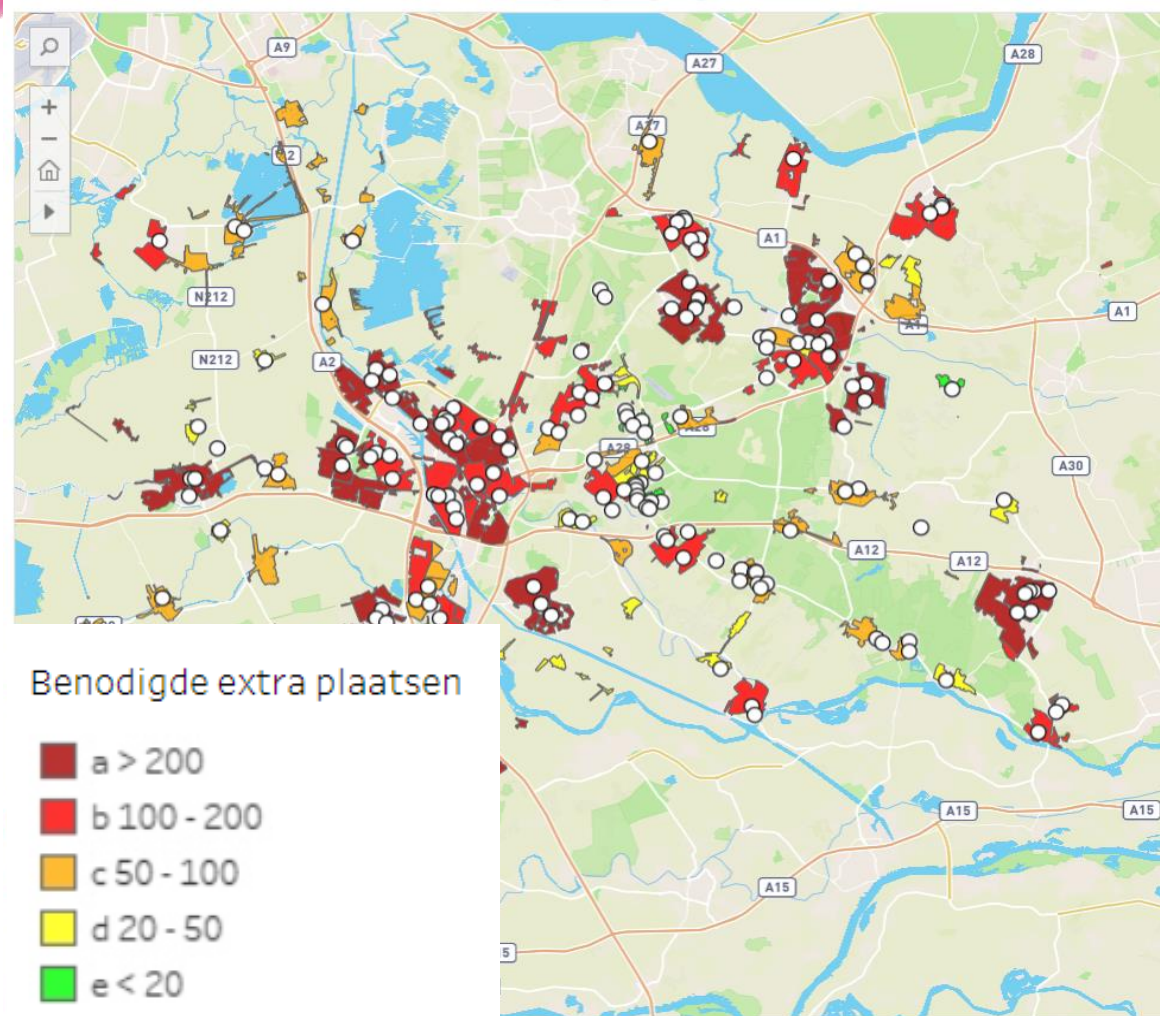

4. Arbeidsmarkt

- Van formele naar informele zorg
- Taakdifferentiatie
- Digitalisering en zorg op afstand
- Aantrekkelijkheid

5. Bouwopgave (zware) zorg

- In gesprek met gemeenten (vanuit IVVU per gemeente)
- Nieuw concepten in de wijk (woningbouwcoöperatie – zorg)
- Concentratie van ouderen in wijken
- Bouwopgave voor zware zorg

Utrecht van bovenaf of....?

Het is des te meer vraagstuk voor de burger en samenleving als geheel; de zorg zal het niet meer oplossen.

Pauze, 14.50 terug in de zaal

De Kanteling: Van wonen in de zorg naar zorg in de woning.

Zilveren Kruis Zorgkantoor, Tiemen Meijer, 10 maart 2022 kUS

Voorspelde tekorten in 2040 voor de hele Wlz (bij gelijke werkwijze) vragen om een grote transformatie: zelf tenzij, thuis tenzij, digitaal tenzij

Verpleging en verzorging (VV)

Gehandicaptenzorg² (GZ)

Zorgvraag

Huidige en verwachte klanten

+89%,

van 155.000 klanten (2018) naar 293.000 (2040)

-1% (min.) - +36% (max.),

van 125.000 klanten (2018) naar 124 – 169.000 (2040)

Personeel

Verwachte medewerkers ()
in 2040 en tekort¹ ()

223.000 mw. tekort

Vraag: 503.000 mw.
Aanbod: 279.000 mw.

7.000 over³ – 56.000 tekort

Vraag: 167 – 228.000 mw.
Aanbod: 174.000 mw.

Mantelzorgers

Verwachte mantelzorgers ()
in 2040 en tekort¹ ()

1,8 mln zorgers tekort

Vraag: 4,0 mln zorgers
Aanbod: 2,2 mln zorgers

0 – 0,7 mln tekort

Vraag: 2,1 – 2,8 mln zorgers
Aanbod: 2,2 mln zorgers

Intramurale capaciteit

Verwachte plekken ()
in 2040 en tekort¹ ()

105.000 plekken tekort

Vraag: 224.000 plekken
Aanbod: 119.000 plekken

0 – 27.000 tekort

Vraag: 73 – 100.000 plekken
Aanbod: 73.000 plekken

1. Uitgaande van een verhouding van inzet capaciteit per klant zoals in mei 2019/2.

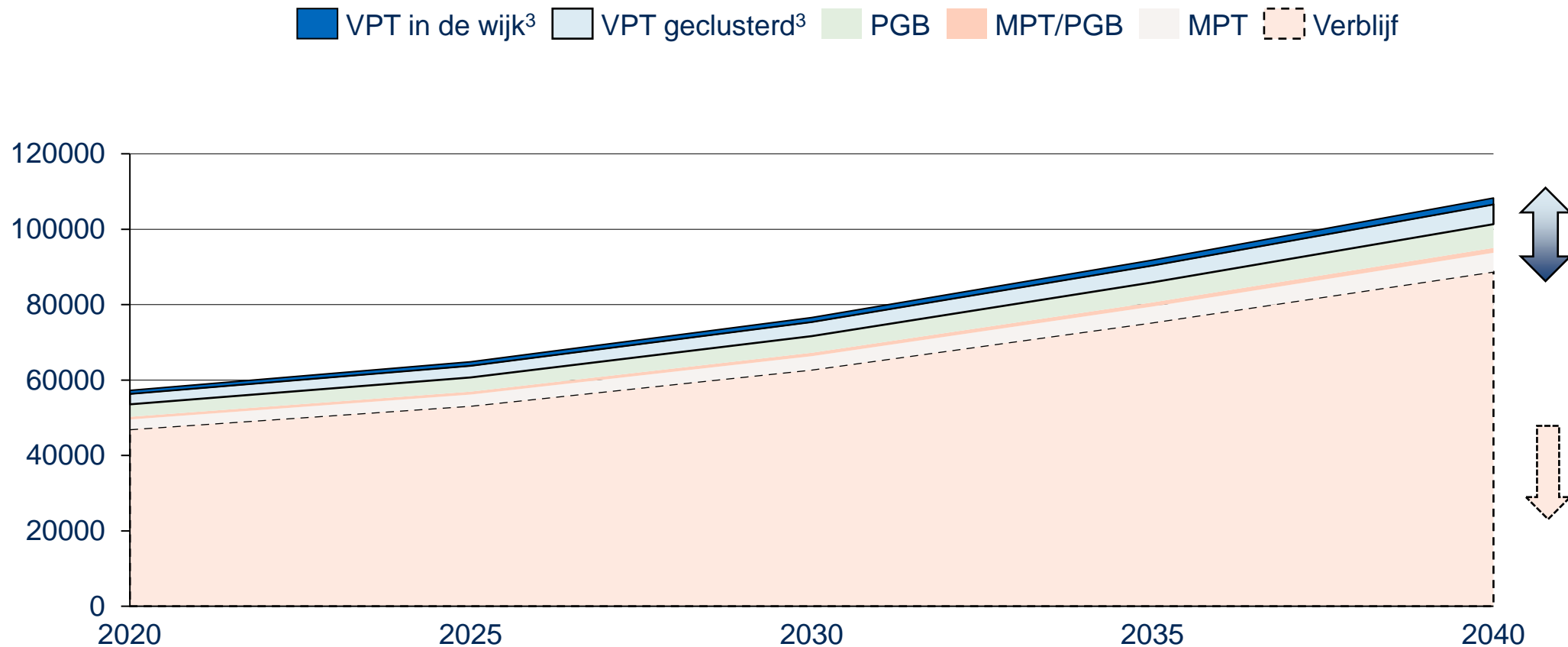
2. Min. scenario gaat uit van vraagontwikkeling o.b.v. demografische trends, max. scenario gaat uit van vraagontwikkeling o.b.v. demografische trends en stijgende levensverwachting

4. Overschot van personeel geeft aan dat er op totaalniveau een overschot komt. Het is niet duidelijk of er een tekort zal ontstaan in specifieke zorgfuncties

Bron: prognose van zorgvraag en zorgaanbod zoals weergegeven in volgende sheets

Meer WLZ-zorg (thuis) is noodzakelijk, zodat de zorg toegankelijk blijft voor iedereen

Beleidsarme¹ omvang van verwacht aantal klanten in alle Zilveren Kruis regio's
[# klanten in de VV, 2019 - 2040²]

1. Het model gaat uit van de verhouding in leveringsvorm op 1-1-2021.

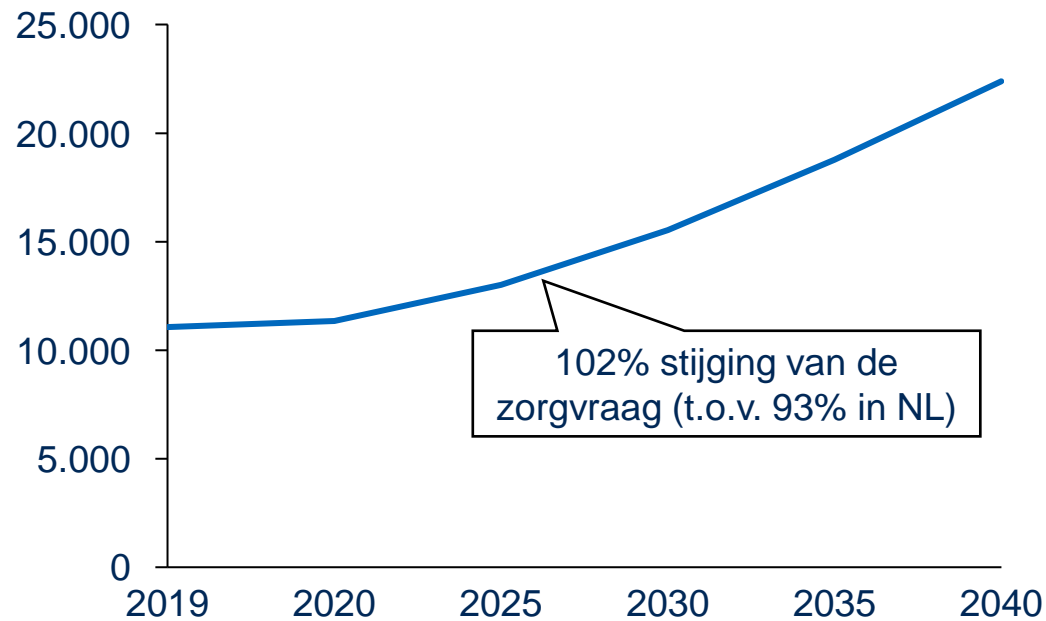
2. Prognose gaat uit van WLZ-gebruik per regio en leeftijdsgroep in 2020 en bevolkingsontwikkeling tot 2040

3. Vermoedelijke splitsing. Meer dan drie klanten op postcode-6 niveau is geclusterd, de rest is in de wijk.

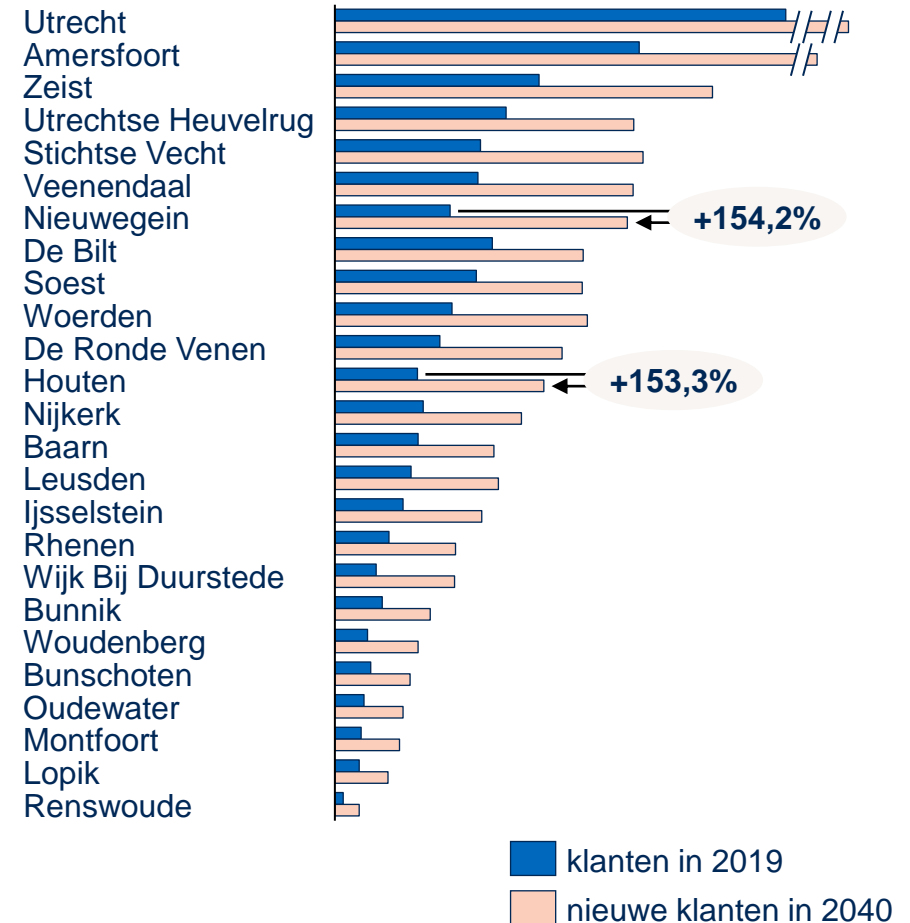
Bron: declaraties WLZ Zilveren Kruis, Bevolkingsprognose Primos (2018)

De opgave en inkleuring zijn per gemeente (heel) verschillend

Omvang van verwacht aantal klanten in regio Utrecht
 [# klanten in de VV, 2019 - 2040¹²]

Ontwikkeling binnen gemeenten
 [# klanten VV 2019, 2040¹², % stijging]

1. Prognose gaat uit van Wlz-gebruik per regio en leeftijdsgroep in 2020 en bevolkingsontwikkeling tot 2040
 2. Het voorspelmodel is bijgesteld met prognoses voor klanten en inwoners ouder dan 99 jaar.
 Bron: declaraties Wlz Zilveren Kruis, Bevolkingsprognose Primos (2018)

Het beleid van Zilveren Kruis Zorgkantoor is gericht op:

Een regionaal zorgaanbod dat past bij de zorgvraag van huidige en toekomstige klanten

Meer Wlz-zorg
in een passende
woonomgeving

Optimaal inzetten van
beschikbare middelen
voor de klant

Tijdig passende
zorg

Goede coördinatie
binnen het
zorglandschap

Blijvende inzet op persoonsgerichte zorg van goede kwaliteit

Bijdrage Zilveren Kruis aan integratie wonen/welzijn/zorg

- Kennis uitwisseling
- Aandacht vragen voor huisvestingsvraagstuk ouderen
- Samenwerking in de regio: gezamenlijke plannen realiseren
- Regionale middelen

Uitzending symposium 'VPT in de wijk'

**Alle ouderen
een gezond thuis**

Een appèl - Syntrus Achmea en Zilveren Kruis

Wonen met zorg vraagt samenwerking tussen alle betrokken stakeholders

Voldoende Vastgoed

Voldoende intramurale en geclusterd VPT (vastgoed).

Versterken en uitbreiden van bestaande capaciteit.

Voldoende geschikte woningen

Mogelijkheden zorg thuis te leveren

Oog voor woningen en omgeving

Rol gemeenten en woningcorporaties

Voldoende zorg

kunnen leveren
(medewerkers/innovaties)

BIG 5 - SOR

Optoppen

Ondertoppen

Woning splitsen

Woning delen

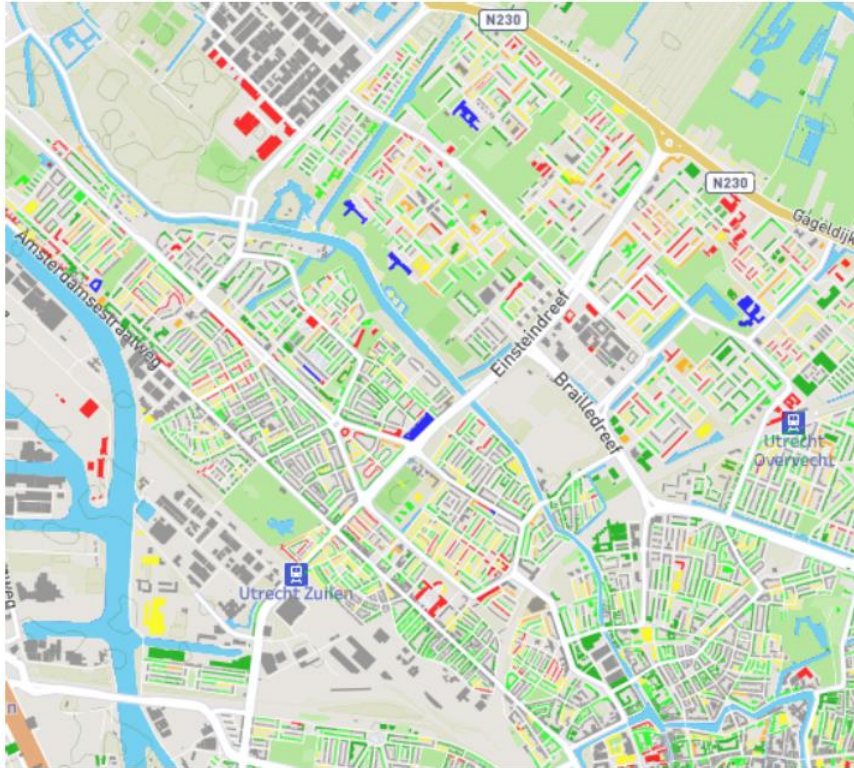

Nieuwbouw

Project Wonen en Zorg maakt woon-zorg opgave per gemeente

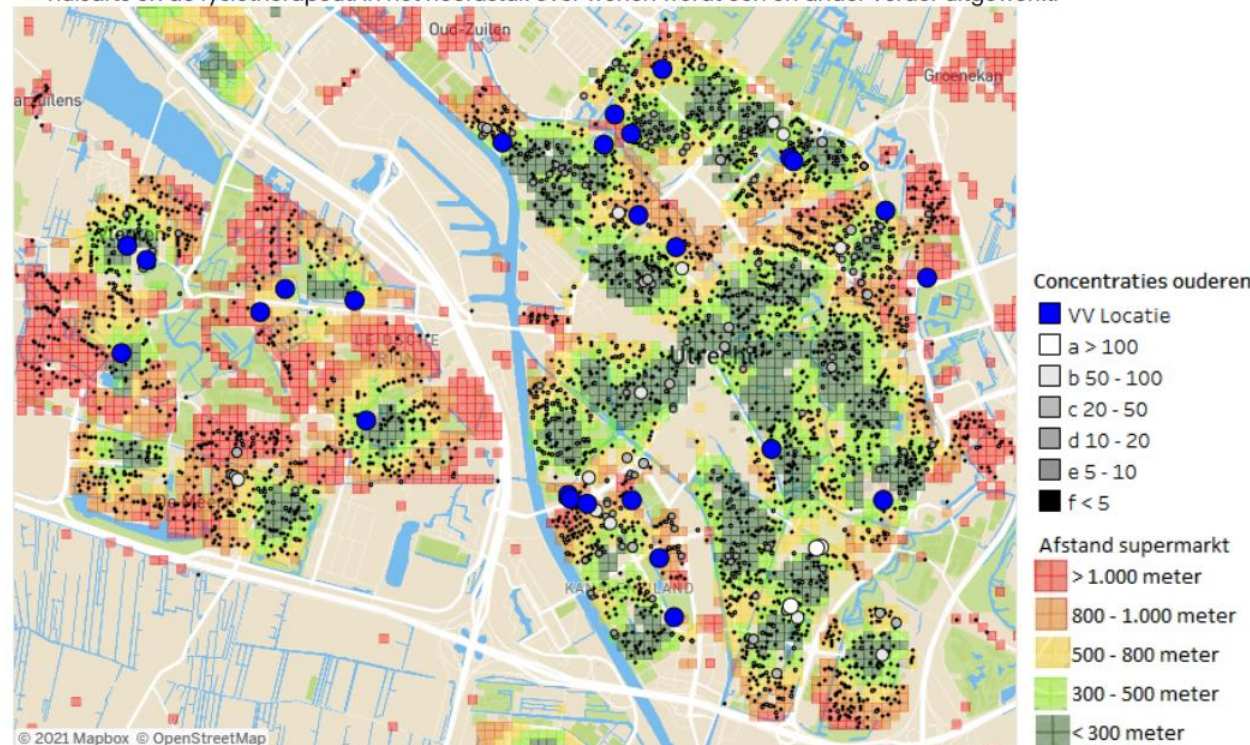
1.6 Bouwblokken ouderen en VV-locaties [klik hier voor het dashboard ouderen en vv-locaties](#)

- Combinatie van het postcode 6 bestand van het CBS met – maatwerk – de 65 – 75-jarigen en de 75-plussers geeft inzicht op laag schaalniveau in welke huizenblokken met dezelfde postcode gemiddeld relatief veel 75-plussers wonen.
- Met de 75-plussers zijn dan de locaties met een huidige mogelijk verwachte hogere zorgvraag in beeld, met de 65 – 75-jarigen de toekomstige. Dit inzicht is niet alleen van belang voor de intramurale zorg, maar ook voor de extramurale zorg, de WMO en het wonen.

1.5 Ouderenconcentraties [klik hier voor het dashboard ouderenconcentraties](#)

- Voor ouderen – met name met beperkingen – kan een geschikte woning nabij voorzieningen het verpleeghuis mogelijk uitstellen. Voor 2000 tot 2040 is een beeld beschikbaar op postcode 6 niveau (1234AB) waar ouderen 65+, 65 – 75 en 75+ wonen, hier gecombineerd met de 100 x 100 afstand tot supermarkten.
- De supermarkt is als uitgangspunt genomen, omdat in de nabijheid van de supermarkt in het algemeen ook andere voorzieningen liggen, zoals de huisarts en de fysiotherapeut. In het hoofdstuk over wonen wordt een en ander verder uitgewerkt.

Panelgesprek

TASKFORCE
**WONEN
EN ZORG**

Fijn dat u er was!

Conferentie Thuis in de Samenleving –
Wonen, Zorg en Welzijn Ouderen

10 maart 2022

Op de hoogte blijven van alle bijeenkomsten?
Neem een kijkje op www.kus.hu.nl!